

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Split

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA
NA PODRUČJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Split, studeni 2016.

SADRŽAJ

	stranica
PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE I POSTUPCI REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA	5
Planski dokumenti gospodarenja mineralnim sirovinama	9
Registri i evidencije	10
Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji	12
Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi	22
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA	25
OČITOVANJE UREDA DRŽAVNE UPRAVE	26

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Split

KLASA: 041-01/16-10-35
URBROJ: 613-19-16-39

Split, 29. studenoga 2016.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA
MINERALNIM SIROVINAMA NA PODRUČJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Splitsko-dalmatinske županije (dalje u tekstu: Županija).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 29. ožujka do 29. studenoga 2016.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je gospodarenje mineralnim sirovinama na području Županije, koje je u nadležnosti Ureda državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji (dalje u tekstu: Ured državne uprave). Prema odredbama Zakona o rudarstvu (Narodne novine 56/13 i 14/14), Ured državne uprave je tijelo nadležno za rudarstvo za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala na području Županije.

Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti Ureda državne uprave vezanih uz gospodarenje mineralnim sirovinama (istraživanje i eksploataciju), naplatu prihoda od naknada za koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, vođenje evidencija o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina te sanacija prostora nakon završetka izvođenja rudarskih radova na području Županije od 2013. do 2015.

U svrhu ocjene učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- ocijeniti postupanje Ureda državne uprave u skladu s donesenim propisima, planovima i unutarnjim procedurama vezanim uz koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina
- ocijeniti prikupljanje podataka o eksploataciji mineralnih sirovina
- ocijeniti dodjelu koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s propisima
- ocijeniti pravilnost obračuna naknade za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina
- ocijeniti provedbu nadzora nad naplatom prihoda i potraživanjima za prihode od naknade za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina te nadzora nad izvršavanjem ugovora o dodjeli koncesija
- ocijeniti provedbu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi.

METODE I POSTUPCI REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije, analizirana je zakonska regulativa, podaci iz Rudarsko-geološke studije i Prostornog plana Županije o lokacijama predviđenim za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, podaci iz Registra koncesija koji vodi Ministarstvo financija o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina na području Županije, podaci iz sudskog i obrtnog registra o koncesionarima i ovlaštenicima istražnih prostora i eksploatacijskih polja te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije korištene su sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi koji reguliraju gospodarenje mineralnim sirovinama, unutarnji akti te stručni članci
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci i provjerena dokumentacija (planovi, rješenja, odluke, ugovori) vezana uz gospodarenje mineralnim sirovinama
- provjereno je prikupljanje podataka i vođenje propisanih registara, zbirke isprava i evidencija
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama

- pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima vezanim uz gospodarenje mineralnim sirovinama.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Ureda državne uprave vezanih uz gospodarenje mineralnim sirovinama. Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li izrađena rudarsko-geološka studija za Županiju te doneseni odgovarajući planovi i unutarnje procedure u vezi s gospodarenjem mineralnih sirovina?
- Je li ustrojen registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja i jesu li cjelovite evidencije o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima?
- Dodjeljuju li se koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s propisima?
- Obračunavaju li se naknade za mineralne sirovine na propisani način te provodi li se učinkovit nadzor nad naplatom prihoda i potraživanja za prihode od naknada za mineralne sirovine?
- Provodi li se kontinuirani nadzor rada koncesionara i izvršavanja obveza rudarskog gospodarskog subjekta?
- Provode li se sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi?

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **učinkovito**, ako su doneseni odgovarajući planovi i procedure u vezi s gospodarenjem mineralnih sirovina, ako su ustrojeni registri i cjelovite evidencije o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, ako je dodjeljivanje koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina provedeno u skladu s propisima, ako se obračun i naplata naknada za mineralne sirovine obavljaju na propisani način, ako se provodi nadzor u svim fazama obavljanja rudarskih radova te ako je provedena sanacija prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu bitno na gospodarenje mineralnim sirovinama.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **djelomično učinkovito**, ako su utvrđeni nedostaci kod donošenja planova, dodjele koncesija, naplate prihoda, vođenja registra i cjelovitosti evidencija o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, provedbe odgovarajućeg nadzora i sanacije prostora.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **neučinkovito**, ako su potrebna znatna poboljšanja u postupcima dodjele koncesija, naplate naknade za koncesije, vođenju registra i odgovarajućih evidencija, uspostave odgovarajućeg nadzora u svim fazama istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina te postupcima sanacije prostora.

U nastavku se daju kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije, prema područjima revizije.

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama, prema područjima revizije

Područja revizije	Kriteriji
Normativno uređenje	<ul style="list-style-type: none"> ○ doneseni su godišnji i srednjoročni (trogodišnji) planovi davanja koncesija te dostavljeni Ministarstvu financija
Registri i evidencije	<ul style="list-style-type: none"> ○ vode se propisane evidencije u vezi s gospodarenjem mineralnim sirovinama ○ podaci se sustavno i pravodobno prikupljaju i pravilno unose u propisane registre ○ evidencije su cjelovite i međusobno usklađene ○ provodi se nadzor nad dostavom i kvalitetom podataka ○ podaci za potrebe analize i izvješćivanja su točni i vjerodostojni ○ rudarski gospodarski subjekti, kao ovlaštenici istražnih prostora i eksploatacijskih polja dostavljaju nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina ○ koncesionari vode evidencije o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina te Uredu državne uprave dostavljaju podatke o godišnjoj eksploataciji
Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji	<ul style="list-style-type: none"> ○ zaposlen je dovoljan broj zaposlenika na poslovima iz područja rudarstva ○ zaposlenici su educirani za obavljanje poslova iz područja rudarstva ○ postupak pri dodjeli koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina detaljno je propisan ○ raspisivanju javnog nadmetanja prethode pripremne radnje propisane odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu ○ postupci javnog nadmetanja radi davanja koncesije provode se na način propisan odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu ○ redovito se prati izvršenje ugovora o koncesiji i aktivnosti koncesionara ○ obračun i naplata naknada za mineralne sirovine provodi se na propisani način ○ dostavljaju se podaci o otkopanoj/pridobivenoj količini te tržišnoj vrijednosti prodane mineralne sirovine ○ provjerava se realnost iskazivanja tržišne vrijednosti i količine otkopane/pridobivene mineralne sirovine ○ prati se plaćanje naknada za mineralne sirovine, poduzimaju se mjere naplate potraživanja te provjerava učinkovitost poduzetih mjera ○ obavljaju se kontrole eksploatiranih količina mineralnih sirovina koje su prijavili koncesionari ○ uspostavljena je učinkovita suradnja nadležnih tijela u svim aktivnostima vezanim uz eksploataciju mineralnih sirovina ○ sastavlja se godišnje izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara te se dostavlja Ministarstvu financija ○ o postupcima nepoštivanja odredbi ugovora o koncesiji obavještava se nadležno državno odvjetništvo ○ provodi se nadzor nad protupravnim eksploatacijama te mjere radi učinkovitog sprječavanja protupravnih eksploatacija ○ obračunava se naknada štete po osnovi otuđenja mineralne sirovine
Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi	<ul style="list-style-type: none"> ○ provodi se sanacija prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi tijekom izvođenja rudarskih radova na istražnom prostoru ili eksploatacijskom polju te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova ○ u postupku davanja koncesije utvrđuje se iznos troškova sanacije, pribavljaju se jamstva za troškove sanacije te se redovito provjerava valjanost jamstava ○ nadležna tijela provode nadzor nad provedbama sanacije ○ provode se izvanredne sanacije prostora kada ne postoji ili je nepoznata osoba koja je eksploatirala mineralnu sirovinu ○ poduzimaju se mjere radi sanacije prostora putem treće osobe, kada to ne učini rudarski gospodarski subjekt ○ poduzimaju se pravne radnje pred sudom radi prisilne sanacije

GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA

Mineralne sirovine, odnosno rudno blago kao prirodno bogatstvo dobro je od osobitog značenja za Republiku Hrvatsku, koje, prema Ustavu Republike Hrvatske (Narodne novine 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14), ima njezinu osobitu zaštitu. Gospodarenje mineralnim sirovinama normativno je uređeno s više propisa iz područja rudarstva i dodjele koncesija, od kojih su temeljni Zakon o rudarstvu i Zakon o koncesijama (Narodne novine 143/12).

Zakonom o rudarstvu, koji je stupio na snagu u svibnju 2013., uređeno je gospodarenje mineralnim sirovinama i planiranje rudarske gospodarske djelatnosti, istraživanje i utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina, izrada i provjera rudarskih projekata, eksploatacija mineralnih sirovina, davanje koncesije za eksploataciju, građenje i uporabu rudarskih objekata i postrojenja, izrada rudarskih planova i izvođenje rudarskih mjerenja, sanacija otkopanih prostora, naknada za koncesiju, naknada štete, mjere osiguranja, sigurnosti i zaštite, stručna sprema za obavljanje određenih poslova u rudarstvu, upravni i inspeksijski nadzor, prekršajne odredbe i druga pitanja.

Mineralne sirovine, u smislu Zakona o rudarstvu, su:

1. energetske mineralne sirovine:
 - 1.1. ugljikovodici (nafta, prirodni plin, plinski kondenzat i zemni vosak)
 - 1.2. fosilne gorive tvari: ugljen (treset, lignit, smeđi ugljen, kameni ugljen), asfalt i uljni škrljavci; radioaktivne rude; geotermalne vode iz kojih se može koristiti akumulirana toplina u energetske svrhe, osim geotermalnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke ili rekreativne svrhe i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama
2. mineralne sirovine za industrijsku preradbu: grafit, sumpor, barit, tinjci, gips, kreda, kremen, kremenji pijesak, drago kamenje, bentonitna, porculanska, keramička i vatrostalna glina, feldspati, talk, tuf, mineralne sirovine za proizvodnju cementa, karbonatne mineralne sirovine (vapnenci i dolomiti) za industrijsku preradbu, silikatne mineralne sirovine za industrijsku preradbu, sve vrste soli (morska sol) i solnih voda, mineralne vode iz kojih se mogu pridobivati mineralne sirovine, osim mineralnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke i rekreativne svrhe ili kao voda za ljudsku potrošnju i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama, brom, jod, peloidi
3. mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala: tehničko-građevni kamen (amfibolit, andezit, bazalt, dijabaz, granit, dolomit, vapnenac), građevni pijesak i šljunak iz neobnovljivih ležišta, građevni pijesak i šljunak iz morskog dna, ciglarska glina
4. arhitektonsko-građevni kamen
5. mineralne sirovine kovina.

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, eksploatacijom mineralnih sirovina smatra se otkopavanje ili pridobivanje mineralnih sirovina iz ležišta i njihovo oplemenjivanje, a dozvoljena je samo unutar utvrđenog eksploatacijskog polja mineralnih sirovina i u granicama provjerenog rudarskog projekta na temelju kojeg je dana koncesija za gospodarsko korištenje općeg ili drugog dobra, koja je potrebna za eksploataciju mineralnih sirovina.

Postupci davanja koncesija, ugovor o koncesiji, prestanak koncesije, pravna zaštita u postupcima davanja koncesije, politika koncesija te druga pitanja u vezi s koncesijama, uređuju se Zakonom o rudarstvu i Zakonom o koncesijama. Koncesija je pravo koje se stječe ugovorom.

Davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina provodi se prema odredbama Zakona o rudarstvu, na temelju jednog javnog nadmetanja u jedinstvenom postupku koji se sastoji od četiri faze i to: postupka radi odabira najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju, postupka radi davanja odobrenja za istraživanje, postupka radi utvrđivanja eksploatacijskog polja te postupka radi davanja koncesije za eksploataciju. Koncesija se daje na zahtjev fizičkoj ili pravnoj osobi, na način određen Zakonom o koncesijama, koja je na javnom nadmetanju odabrana kao najpovoljniji ponuditelj, pod uvjetom da se nakon završetka istražnih radova potvrde rezerve mineralnih sirovina, utvrdi eksploatacijsko polje u skladu s lokacijskom dozvolom te da fizička ili pravna osoba ispunjava druge propisane uvjete. Iznimno, ako na određenom području već postoji utvrđeno eksploatacijsko polje, a ovlaštenik je Republika Hrvatska, raspisuje se javno nadmetanje za davanje koncesije.

Sve postupke koji čine pojedinu fazu jedinstvenog postupka za davanje koncesije provodi jedno tijelo nadležno za rudarstvo, kao davatelj koncesije, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu. Prema odredbi članka 8. Zakona o rudarstvu, za energetske mineralne sirovine, mineralne sirovine za industrijsku preradu, arhitektonsko-građevni kamen i mineralne sirovine kovina nadležno je Ministarstvo gospodarstva, kao ministarstvo nadležno za rudarstvo, dok su za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala nadležni uredi državne uprave u županijama, s time da je Ministarstvo gospodarstva dužno sukcesivno u roku pet godina od dana stupanja na snagu Zakona o rudarstvu preuzeti nadležnost i za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala.

Ured državne uprave u županiji donosi odluku o provođenju javnog nadmetanja za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju, ako ocijeni da postoji potreba za utvrđivanjem pojedinačnih rezervi mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na nekom prostoru, koji je dokumentima prostornog uređenja planiran za izvođenje rudarskih radova i utvrđivanjem njihove gospodarske iskoristivosti ili povodom prijedloga fizičke ili pravne osobe registrirane za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala.

Raspisivanju javnog nadmetanja prethode pripremne radnje koje se prema odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu osobito odnose na imenovanje stručnog povjerenstva za koncesiju, izradu studije opravdanosti davanja koncesije ili analize davanja koncesije, procjenu vrijednosti koncesije, izradu dokumentacije za nadmetanje, određivanje jamstva za ozbiljnost ponude, određivanje visine novčane naknade za uvid i otkup dokumentacije za nadmetanje, određivanje posebnih uvjeta i ograničenja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju, određivanje granica istražnog prostora, određivanje vrste i količine istražnih radova te određivanje rokova i kriterija za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju. Davatelj koncesije imenuje do sedam članova stručnog povjerenstva za koncesiju odgovarajuće struke, koji ne moraju biti zaposlenici davatelja koncesije.

Stručno povjerenstvo za koncesije o svom radu vodi zapisnik, a zadaci su mu suradnja s davateljem koncesije pri provođenju pripremnih radnji za davanje koncesije, ocjena pristiglih ponuda, utvrđivanje prijedloga odluke o davanju koncesije ili prijedloga odluke o poništenju postupka davanja koncesije i obrazloženje tih prijedloga te obavljanje svih drugih radnji potrebnih za provedbu postupka davanja koncesije.

Postupak javnog nadmetanja radi davanja koncesije započinje danom slanja na objavu obavijesti o namjeri davanja koncesije odnosno o namjeri odabira najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, a završava s izvršnosti odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja ili odluke o poništenju postupka javnog nadmetanja.

Odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju donosi ured državne uprave u županiji na prijedlog stručnog povjerenstva. Ured državne uprave u županiji donosi i sve druge odluke u jedinstvenom postupku za davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala. Nakon donošenja odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja slijedi postupak radi davanja odobrenja za istraživanje, koje se provodi radi utvrđivanja rezervi mineralnih sirovina. Rješenje o odobrenju za istraživanje donosi se na temelju izvršne odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja, a istraživanje je dopušteno unutar istražnog prostora određenog rješenjem. Podaci o odobrenim istražnim prostorima za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala unose se u registar istražnih prostora koji vodi ured državne uprave u županiji.

Rješenje kojim se utvrđuje i ovjerava količina i kakvoća rezervi mineralnih sirovina donosi povjerenstvo za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina na temelju prijedloga rudarskog gospodarskog subjekta, koji uključuje dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina. Navedeno povjerenstvo osniva i njegove članove imenuje rješenjem ministar nadležan za rudarstvo iz redova djelatnika ministarstva nadležnog za rudarstvo te drugih znanstvenih i stručnih djelatnika.

Nakon završetka istražnih radova i donošenja rješenja o utvrđivanju rezervi mineralnih sirovina pokreće se postupak za utvrđivanje eksploatacijskog polja. Rješenje o utvrđivanju eksploatacijskog polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala donosi ured državne uprave u županiji po službenoj dužnosti ili na zahtjev ovlaštenika istražnog prostora. Eksploatacijska polja utvrđuju se do isteka rezervi mineralnih sirovina i ne mogu se odobriti ovlašteniku na rok duži od 40 godina.

Nakon što prestanu prava ovlaštenika, ured državne uprave u županiji može raspisati novo javno nadmetanje za eksploatacijsko polje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu. Podaci o eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala unose se u registar eksploatacijskih polja koji vodi ured državne uprave u županiji.

Nakon utvrđivanja eksploatacijskog polja pokreće se postupak za donošenje odluke o davanju koncesije i sklapanju ugovora o koncesiji.

Ured državne uprave u županiji donosi odluku o davanju koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na temelju zahtjeva koji podnosi rudarski gospodarski subjekt kao ovlaštenik eksploatacijskog polja koji je odabran kao najpovoljniji ponuditelj za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju, ako su dovršeni istražni radovi, potvrđene rezerve mineralne sirovine, utvrđeno eksploatacijsko polje sukladno lokacijskoj dozvoli ishodenoj od nadležnog tijela za prostorno uređenje te ispunjeni drugi uvjeti propisani odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama.

Odluka o koncesiji dostavlja se rudarskom gospodarskom subjektu kojem se daje koncesija uz nacrt prijedloga ugovora o koncesiji, ministarstvu nadležnom za rudarstvo, jedinicama lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave na čijim se područjima nalazi eksploatacijsko polje i vlasnicima/posjednicima zemljišnih čestica na kojima se odobrava izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju. Na temelju odluke o davanju koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala, ured državne uprave u županiji mora rudarskom gospodarskom subjektu kojem se daje koncesija ponuditi na zaključivanje i potpisivanje ugovor o koncesiji. Ugovorom o koncesiji određuju se prava i obveze davatelja koncesije i koncesionara te se utvrđuje iznos i način plaćanja naknade za koncesiju.

Odredbama Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 31/14), propisana je visina minimalne godišnje naknade za mineralne sirovine i omjer raspodjele prihoda od naknade. Naknada za mineralne sirovine sastoji se od fiksnog i varijabilnog dijela, a ukupna naknada koja se plaća jednaka je njihovom zbroju.

Fiksni dio naknade za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (za površinu eksploatacijskog polja određenu upisom u registar odobrenih eksploatacijskih polja) iznosi 800,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija površina nije veća od 20 ha, 1.000,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija je površina od 20 ha do 50 ha te 1.200,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija je površina veća od 50 ha. Obračunava se godišnje od dana dobivanja odobrenja za eksploatacijsko polje i dospijeva najkasnije do konca četvrtog kvartala tekuće godine. Fiksni dio naknade je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske te se u cijelosti ustupa općini ili gradu na čijem području se nalazi odobreno eksploatacijsko polje. Ukoliko se eksploatacijsko polje prostire na području više gradova i/ili općina, fiksni dio naknade dijeli se razmjerno površini prostiranja eksploatacijskog polja mineralnih sirovina na području pojedinog grada i/ili općine.

Minimalni iznos varijabilnog dijela naknade za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine) iznosi 5,0 % tržišne vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine. Iskazana tržišna vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine ne može biti manja od tržišne vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena.

Varijabilni dio naknade prihod je državnog proračuna Republike Hrvatske, a dijeli se na način da 30,0 % pripada općini ili gradu na čijem području se otkopava/pridobiva mineralna sirovina, 20,0 % županiji na čijem području se otkopava/pridobiva te 50,0 % državnom proračunu Republike Hrvatske. Rudarski gospodarski subjekt dužan je dostaviti uredu državne uprave u županiji podatke o otkopanoj/pridobivenoj količini i tržišnoj vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala u prethodnom kvartalu, najkasnije osmog dana narednog kvartala.

Varijabilni dio naknade za otkopanu/pridobivenu količinu mineralnih sirovina obračunava se najmanje kvartalno i dospijeva petnaestog dana narednog kvartala.

Prema odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14), naknada za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. i II. skupinu prema indeksu razvijenosti, koja je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske ustupa se u iznosu od 50,0 % gradu, odnosno općini, a 50,0 % županiji na području kojih se obavlja iskorištavanje, a koristi se namjenski za zaštitu okoliša i prirode te za gospodarski razvitak.

Planski dokumenti gospodarenja mineralnim sirovinama

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, osnovni dokument kojim se utvrđuje gospodarenje mineralnim sirovinama i planira rudarska gospodarska djelatnost na državnoj razini je Strategija gospodarenja mineralnim sirovinama koju donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske.

Propisano je da će Vlada Republike Hrvatske najkasnije u roku tri godine od dana stupanja na snagu Zakona u rudarstvu, odnosno do svibnja 2016. podnijeti prijedlog Strategije na usvajanje Hrvatskom saboru. Županije, gradovi i općine dužni su u svojim razvojnim dokumentima osigurati provedbu Strategije u roku tri godine od dana usvajanja Strategije u Hrvatskom saboru.

Županije su dužne za svoja područja, u roku tri godine od dana usvajanja Strategije u Hrvatskom saboru, izraditi rudarsko-geološke studije koje obuhvaćaju postojeća i potencijalna ležišta mineralnih sirovina i koje moraju biti u skladu sa Strategijom te ih dostaviti ministarstvu nadležnom za rudarstvo, ministarstvu nadležnom za prostorno uređenje i ministarstvu nadležnom za zaštitu prirode i okoliša u roku 30 dana od usvajanja. Sadržaj i način izrade navedenih studija propisan je Pravilnikom o sadržaju i načinu izrade rudarsko-geoloških studija (Narodne novine 142/13).

Županija je izradila i usvojila rudarsko geološku podlogu u veljači 2006. Međutim, nova rudarsko-geološka studija za Županiju nije donesena jer do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.), Vlada Republike Hrvatske nije donijela Strategiju gospodarenja mineralnim sirovinama u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu.

Ured državne uprave nema dokumentaciju vezano za prostore koji su predviđeni za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina te podatke o eksploatacijskim poljima na kojima su izvođeni ili se izvode rudarski radovi, a predviđeni su za sanaciju i prenamjenu. Splitsko-dalmatinska županija nije dostavila podatke o prostorima koji su Prostornim planom predviđeni za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina.

Državni ured za reviziju predlaže Uredu državne uprave da zatraži podatke o prostorima koji su Prostornim planom predviđeni za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina te podatke o eksploatacijskim poljima na kojima su izvođeni ili se izvode rudarski radovi, a predviđeni su za sanaciju i prenamjenu.

Prema odredbama članka 56. Zakona o koncesijama, davatelji koncesija dužni su dostaviti Ministarstvu financija godišnji i srednjoročni (trogodišnji) plan davanja koncesija, koji moraju biti usklađeni. Godišnji plan davanja koncesija sadrži planirani broj koncesija, predviđene vrste i predmete koncesija, rokove na koje se koncesije planiraju dati, pravnu osnovu za davanje koncesije, procijenjenu godišnju naknadu za pojedinu koncesiju, popis ugovora o koncesiji koji istječu u godini na koju se plan odnosi s napomenom za koje se koncesije planira novi postupak davanja koncesije te obrazloženje razloga za eventualno neplaniranje davanja nove koncesije. U srednjoročnom planu davanja koncesija navode se gospodarska i druga područja u kojima se planiraju dati koncesije, građevine koje će se graditi, odnosno djelatnosti koje će se obavljati na temelju koncesije, planirani rashodi za koncesije i prihodi od koncesija, ocjena očekivane gospodarske koristi od planiranih koncesija te drugi elementi od značaja za provedbu učinkovite politike koncesija.

Ured državne uprave dostavio je Ministarstvu financija godišnje planove davanja koncesija za 2013., 2014. i 2015. te srednjoročne (trogodišnje) planove davanja koncesija za razdoblje 2012. do 2014. i razdoblje 2015. do 2017. U navedenim planovima nisu navedene koncesije na području eksploatacija mineralnih sirovina jer u trenutku donošenja plana prema obrazloženju odgovornih osoba Ureda državne uprave nije bilo zahtjeva za davanje koncesija. Planovi davanja koncesija koje je Ured državne uprave dostavio Ministarstvu financija ne sadrže propisane podatke, osim podataka o prestanku tri ugovora o koncesiji u 2015., od čega su dva koncesionara ponovno zatražili davanje koncesije. Jednom koncesionaru, kojem je prestao ugovor u 2015., na njegov zahtjev produžen je ugovor o koncesiji za eksploataciju mineralnih sirovina u 2016. (eksploatacijsko polje Župa) na razdoblje 2016. do 2022., dok je drugom koncesionaru, kojem je također prestao ugovor u 2015. (eksploatacijsko polje Križice) u vrijeme obavljanja revizije (srpanj 2016.) u tijeku dodjela koncesije. Trećem koncesionaru na eksploatacijskom polju Klis-Kosa ugovor o koncesiji za eksploataciju tehničko građevnog kamena je istekao u siječnju 2013., koncesionar je nastavio s rudarskim radovima, ali nije podnio zahtjev za produženje koncesije.

Registri i evidencije

Prema odredbi članka 145. Zakona o rudarstvu, uredi državne uprave u županijama dužni su voditi registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja, evidenciju o svim traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, zbirku isprava te popis rudarskih gospodarskih subjekata za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala te prikupljene podatke i spise dostavljati Ministarstvu gospodarstva, koje vodi jedinstveni informacijski sustav mineralnih sirovina Republike Hrvatske. Način vođenja registra istražnih prostora, registra eksploatacijskih polja, evidencije o traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, zbirke isprava i popisa rudarskih gospodarskih subjekata propisani su odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima (Narodne novine 142/13).

Prema odredbi članka 57. Zakona o koncesijama, Ministarstvo financija vodi Registar koncesija, odnosno u suradnji s davateljima koncesija prikuplja i evidentira podatke iz ugovora o koncesiji i vezane dokumentacije, pohranjuje podatke, upravlja bazom podataka, osigurava dostupnost podataka te zaštitu baze podataka i dokumenata pohranjenih u arhivu.

Oblik i vođenje Registra koncesija, subjekti upisa, obveznici, postupak upisa ugovora o koncesiji u Registar koncesija, sadržaj i oblik potrebne dokumentacije, unos, izvješća, pohranjivanje, čuvanje i zaštita podataka te vođenje evidencije o naknadama za koncesiju uređeni su odredbama Pravilnika o Registru koncesija (Narodne novine 26/13). Registar koncesija je središnji izvor informacija o svim koncesijama i jedinstvena elektronička evidencija svih ugovora o koncesijama danim na području Republike Hrvatske te sadrži podatke iz ugovora o koncesiji i vezane dokumentacije koje su davatelji koncesija dužni dostavljati na odgovarajućim obrascima i u rokovima propisanim odredbama Pravilnika o Registru koncesija.

U skladu s odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima, Ured državne uprave vodi registre istražnih prostora i eksploatacijskih polja, zbirke isprava za svaki odobreni istražni prostor i eksploatacijsko polje te popis rudarskih gospodarskih subjekata za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala na području Županije te Ministarstvu gospodarstva dostavlja podatke o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina, odnosno podatke o rudarskim gospodarskim subjektima uvedenim u registre. Registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja vode se na propisanim obrascima.

U zbirke isprava pohranjeni su podaci bitni za svaki odobreni istražni prostor i eksploatacijsko polje zasebno te su uloženi u posebni omot. Tako su pohranjeni zahtjevi rudarskih gospodarskih subjekata za odobravanje istražnih prostora i eksploatacijskih polja s pripadajućom dokumentacijom, rješenja o odobrenju istražnih prostora i eksploatacijskih polja, rješenja o brisanju rudarskih gospodarskih subjekata kao ovlaštenika iz registra eksploatacijskih polja, jamstva osiguranja naplate naknade za koncesiju, odluke o davanju koncesije, ugovori o koncesiji, podaci o obračunu i naplati fiksnog odnosno varijabilnog dijela naknade za mineralne sirovine te drugi dokumenti i podaci. Popis rudarskih gospodarskih subjekata kojima su odobreni istražni prostori i eksploatacijska polja ili dodijeljene rudarske koncesije vode se na propisanim obrascima. U skladu s odredbama Pravilnika o Registru koncesija, Ured državne uprave podnio je propisane obrasce u Registar koncesija, a odnose se na upis ugovora o koncesiji, evidentiranje promjena podataka iz ugovora o koncesiji te upis podataka o stečajnim postupcima nad rudarskim gospodarskim subjektima. Obrasci su popunjeni i podneseni na propisani način.

S obzirom da su mineralne sirovine najvećim dijelom neobnovljivi prirodni resurs ograničenih rezervi, eksploatacijska polja utvrđuju se do isteka rezervi mineralnih sirovina te je odredbama Zakona o rudarstvu propisana obveza dostave podataka i dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina te podataka o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina. Navedene obveze propisane su odredbama članaka 52., 55. i 57. Zakona o rudarstvu, prema kojima je rudarski gospodarski subjekt, kao ovlaštenik istražnog prostora ili eksploatacijskog polja, dužan voditi evidenciju o rezervama mineralnih sirovina i svake godine do 15. ožujka Ministarstvu gospodarstva dostaviti podatke o rezervama mineralnih sirovina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine te svakih pet godina od dana dobivanja rješenja o potvrđivanju količina i kakvoće rezervi mineralnih sirovina dostaviti nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina, s prijedlogom za razvrstavanje u klase i kategorije, na temelju čega povjerenstvo donosi rješenje kojim potvrđuje i ovjerava količine i kakvoću rezervi mineralnih sirovina.

Također, koncesionar za eksploataciju mineralnih sirovina dužan je voditi i evidenciju o godišnjoj eksploataciji i svake godine do 15. ožujka Ministarstvu gospodarstva i davatelju koncesije dostaviti podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine. Obrasci za dostavu podataka o rezervama mineralnih sirovina te o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina propisani su odredbama Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina (Narodne novine 150/13).

Koncesionari dostavljaju Uredu državne uprave podatke o godišnjoj količini otkopanoj/pridobivenoj količini mineralne sirovine na obrascu Evidencija o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, koji je propisan Pravilnikom o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina. Ured državne uprave je dostavljene podatke provjeravao, analizirao i sistematizirao te obavještavao koncesionare o njihovim obvezama koje su propisane zakonom i podzakonskim aktima. Ured državne uprave raspolaže podacima o eksploataciji, odnosno ukupnoj otkopanoj/pridobivenoj količini mineralne sirovine do konca 2015.

Povjerenstvo za utvrđivanje mineralnih sirovina dostavlja Uredu državne uprave rješenja o potvrđenim rezervama koje je rudarski gospodarstveni subjekt svakih pet godina dužan dostavljati Povjerenstvu.

Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji

U skladu s odredbama članka 192. Uredbe o unutarnjem ustrojstvu državne uprave u županijama (Narodne novine 40/12,51/12 i 93/13), Ured državne uprave je radi osiguranja organizacijskih pretpostavki za obavljanje poslova u nadležnosti donio u srpnju 2012. Pravilnik o unutarnjem redu Ureda državne uprave, a u prosincu 2012., rujnu 2013. i lipnju 2015. izmjene i dopune navedenog Pravilnika.

Pravilnikom i izmjenama Pravilnika su utvrđene ustrojstvene jedinice te broj samostalnih izvršitelja po službama i ispostavama, s naznakom njihovih osnovnih poslova i zadaća, stručnih uvjeta potrebnih za njihovo obavljanje i njihove ovlasti i odgovornosti. Prema Pravilniku, poslovi iz područja rudarstva obavljaju se u Odjelu za gospodarstvo, koji je jedan od ustrojstvenih jedinica Službe za gospodarstvo, a poslove obavljaju dvije zaposlenice (stručni savjetnici za rudarstvo i poljoprivredu). Prema obrazloženju odgovorne osobe opseg poslova iz područja rudarstva je smanjen, a i neizvjestan je daljnji rad jer je odredbama članka 169. Zakona o rudarstvu propisano preuzimanje poslova od strane nadležnog Ministarstva u roku pet godina od njegova donošenja (Zakon o rudarstvu je donesen 2013.).

Dvije zaposlenice vode upravne postupke i rješavaju u najsloženijim upravnim stvarima izdavanja odobrenja za istraživanje mineralnih sirovina, davanja koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina i sklapanja ugovora o koncesiji za eksploataciju mineralnih sirovina te provjere rudarskih projekata za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala, vode Registar istražnih prostora i odobrenih eksploatacijskih polja, evidenciju i kontrolu plaćanja novčane naknade za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina i dostavljaju propisane obrasce o plaćenju godišnjoj i kvartalnoj naknadi Registru koncesija (UK, UPK, specifikacija), obavljaju poslove obračuna naknade za zauzetu površinu eksploatacijskih polja i istražnih prostora te obavljaju i poslove iz oblasti poljoprivrede.

Uvidom u dokumentaciju iz područja rudarstva, koja se odnosi na postupke dodjeljivanja koncesija, zaključivanje ugovora o koncesiji, evidencije o plaćanju naknada za eksploataciju mineralnih sirovina utvrđeno je da je spomenuta dokumentacija uredno sistematizirana, a izvješća o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara te o plaćanju naknada za koncesiju se pravodobno dostavljaju nadležnom Ministarstvu.

Postupak dodjele koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina detaljno je propisan odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama te podzakonskim propisima o rudarstvu tako da Ured državne uprave nije donosio interne propise o dodjeli koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina.

Ured državne uprave je, prema stanju početkom 2016., rudarskim gospodarskim subjektima odobrio dva istražna prostora i donio 33 rješenja kojima su ovlaštenicima odobrena eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju tehničkog građevnog kamena od kojih je s njih deset zaključen ugovor o koncesiji za eksploataciju mineralnih sirovina.

Dva istražna prostora za proizvodnju građevnog materijala (tehničko-građevnog kamena) na području Županije su Bujakovac I i Privija. Površina istražnog prostora Bujakovac I je 8,31 ha, a istražnog prostora Privija je 35,39 ha ili ukupno 43,70 ha.

Istražni prostori odobreni su na temelju zahtjeva rudarskih gospodarskih subjekata iz travnja odnosno izmjenom zahtjeva iz lipnja 2014., za istražni prostor Bujakovac I te ožujka 2015. za istražni prostor Privija, a nakon provedenog javnog nadmetanja za odabir najpovoljnijih ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina iz prosinca 2014. (za istražni prostor Bujakovac I) i rujna 2015. (za istražni prostor Privija) u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu. Rješenja o odobrenju za istraživanje su dana u travnju 2015. za istražni prostor Bujakovac I te u prosincu 2015. za istražni prostor Privija. Ovlaštenici istražnih prostora do roka trajanja odobrenja odnosno do konca veljače i prosinca 2018. trebaju Uredu državne uprave dostaviti izvješće o obavljenim istražnim radovima, odnosno podnijeti zahtjev za utvrđivanje eksploatacijskog polja.

U tablici broj 1 daju se podaci o odobrenim eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije te podaci o obvezama uplate fiksnog dijela naknade za mineralne sirovine prema podacima Ureda državne uprave i Registra koncesija sa stanjem iz travnja 2016.

Tablica broj 1

Odobrena eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije te obveze uplate fiksnog dijela naknade za mineralne sirovine, travanj 2016.

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje odobrenja	Površina polja u ha	Fiksni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za površinu eksploatacijskog polja) u kn		
				Obveza ovlaštenika polja	Naplaćeno s kamatama	Nenaplaćeno s kamatama
1	2	3	4	5	6	
Tehničko građevni kamen						
1.	Imber	6.4.2009.- 1.4.2047.	42,66	378.421,00	378.433,00	0,00
2.	Župa	3.11.2004.- 3.11.2044.	16,79	111.093,00	111.090,00	3,00
3.	Srinjine- Jugozapad	9.6.2003.- 9.6.2043.	83,12	349.104,00	0,00	570.007,00
4.	Dugobabe	20.10.1998.- 20.10.2038.	21,00	169.114,00	0,00	254.436,00

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje odobrenja	Površina polja u ha	Fiksni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za površinu eksploatacijskog polja) u kn		
				Obveza ovlaštenika polja	Naplaćeno s kamatama	Nenaplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5	6
5.	Seget-Sjever	5.10.1999.- 31.12.2021.	34,40	343.187,00	343.150,00	37,00
6.	Klis-Kosa	14.1.1984.- 14.1.2013.	24,00	227.993,00	257.206,00	0,00
7.	Propod	24.10.1991.- 24.10.2031.	7,20	18.188,00	18.190,00	0,00
8.	Bast	24.2.1993.- 24.2.2033.	1,58	68.250,00	70.000,00	0,00
9.	Kite-Vučje Brdo	9.3.2000.- 9.3.2040.	9,80	62.413,00	62.425,00	0,00
10.	Kite-Vučje Brdo I	12.7.2001.- 31.7.2031.	4,43	27.285,00	31.174,00	0,00
11.	Bujakovac	26.6.2000.- 26.6.2040.	5,48	35.037,00	35.038,00	3,00
12.	Božićna Glavica	20.2.2001.- 1.3.2015.	11,55	65.044,00	0,00	101.557,00
13.	Pod Gaj	16.11.2007.- 5.10.2015.	4,99	29.087,00	29.087,00	0,00
14.	Oblik	18.3.2008.- 15.3.2042.	2,44	47.249,00	45.243,00	2.006,00
15.	Kljenak	1.10.1997.- 13.2.2036.	32,30	81.148,00	231.562,00	87.644,00
16.	Ježula I	18.5.2007.- 18.5.2047.	1,66	29.110,00	29.116,00	0,00
17.	Medovača	26.7.2002.- 31.7.2025.	17,60	122.443,00	171.666,00	0,00
18.	Osoje	1.4.2004.- 1.4.2044.	18,10	119.974,00	119.978,00	0,00
19.	Tusto Brdo	31.1.2005.- 31.1.2029.	15,64	101.346,00	101.354,00	0,00
20.	Krivi Dolac	22.2.2005.- 22.2.2045.	17,50	110.250,00	0,00	165.874,00
21.	Veli Rat	30.11.2001.- 18.12.2014.	36,17	248.634,00	0,00	391.377,00
22.	Liskovac	25.10.2005.- 25.10.2045.	8,09	50.967,00	50.967,00	0,00
23.	Ratac	6.6.2008.- 31.12.2022.	4,60	30.658,00	26.841,00	3.817,00
24.	Tetovica	21.11.2001.- 21.11.2041.	8,10	51.541,00	51.519,00	22,00
25.	Konopice	16.8.2001.- 31.8.2014.	3,74	7.836,00	11.594,00	10.386,00
26.	Pezelji	19.10.1999.- 19.10.2039.	3,57	22.491,00	1.196,00	32.642,00
27.	Kosa	5.10.2000.- 30.9.2020.	3,60	15.648,00	15.647,00	1,00
28.	Vukove stine	14.4.1997.- 14.4.2037.	25,01	206.553,00	206.566,00	0,00
29.	Strmetjevac	22.9.1999.- 31.12.2023.	21,40	64.200,00	0,00	74.562,00
30.	Križice	13.12.1983.- 13.12.2020.	30,76	302.909,00	532.640,00	0,00
31.	Perun	20.9.1993.- 20.9.2033.	46,6	157.366,00	157.368,00	0,00
32.	Čemernica	16.7.2000.- 16.7.2042	24,62	127.925,00	76.938,00	169.263,00

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje odobrenja	Površina polja u ha	Fiksni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za površinu eksploatacijskog polja) u kn		
				Obveza ovlaštenika polja	Naplaćeno s kamatama	Nenaplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5	6
33.	Drežanj	16.5.2005.- 4.5.2012.	8,76	30.896,00	30.903,00	0,00
Ukupno			597,26	3.813.360,00	3.196.891,00	1.863.637,00

Ured državne uprave od 1999. do 2011. je donio deset rješenja kojima je smanjena površina devet eksploatacijskih polja, a površina jednog eksploatacijskog polja je proširena.

Rješenjem Ureda državne uprave iz studenoga 2004. površina eksploatacijskog polja Župa je proširena na 16,79 ha (u rješenju se navode ispunjeni uvjeti za proširenje, a nema podataka o ranijoj površini te za koliko je ha eksploatacijsko polje prošireno).

Rješenjem Ureda državne uprave iz listopada 1999. površina eksploatacijskog polja Seget sjever je smanjena na 34,40 ha jer se na dijelu eksploatacijskog polja nalazi građevinsko zemljište na kojem su izgrađeni građevinski objekti. Rješenjem Ureda državne uprave iz rujna 2008. eksploatacijsko polje se prenosi s trgovačkog društva Agan-sjever d.o.o. Split na pravnog slijednika Alas-Seget d.o.o. Split.

Rješenjem Ureda državne uprave iz studenoga 2010. površina eksploatacijskog polja Klis-Kosa je smanjena na 24,00 ha jer dio eksploatacijskog polja nije obuhvaćen prostorno-planskom dokumentacijom.

Rješenjem Ureda državne uprave iz ožujka 2002. površina eksploatacijskog polja Bujakovac je smanjena s 6,00 ha na 5,48 ha jer se rubni dijelovi eksploatacijskog polja nalaze na površini u privatnom vlasništvu.

Rješenjem Ureda državne uprave iz svibnja 2008. površina eksploatacijskog polja Pod Gaj je smanjena s 5,09 ha na 4,99 ha jer se na zaštićenom obalnom pojasu nije dopuštena eksploatacija tehničko-građevni kamen na površini većoj od 5,00 ha.

Rješenjem Ureda državne uprave iz ožujka 2011. površina eksploatacijskog polja Oblik je smanjena s 18,29 ha na 2,44 ha prema izmijenjenim i dopunjenim prostornim planom Općine Šolta.

Rješenjem Ureda državne uprave iz veljače 2006. površina eksploatacijskog polja Klijenak je smanjena na 32,30 ha jer se na dijelu eksploatacijskog polja ne obavljaju rudarski radovi.

Rješenjem Ureda državne uprave iz rujna 2011. površina eksploatacijskog polja Ježula I smanjena je s 10,31 ha na 1,66 ha zbog pokrenutog postupka za rješavanje imovinsko-pravnih odnosa.

Rješenjem Ureda državne uprave iz listopada 2007. površina eksploatacijskog polja Pezelji je smanjena na 3,57 ha radi pomaka eksploatacijskog polja izvan područja potrebnog za izgradnju auto ceste.

Rješenjem Ureda državne uprave iz srpnja 2002. površina eksploatacijskog polja Križice smanjena je na 30,76 ha zbog saznanja da dio mineralne sirovine u odabranom eksploatacijskom polju nije pogodna za proizvodnju te zbog rješavanja imovinsko-pravnih odnosa na parcelama koje se nalaze na samoj granici odobrenog polja.

Ured državne uprave je donio rješenja o odobravanju 33 eksploatacijska polja. Odobrena eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije imaju ukupnu površinu 597,26 ha, a utvrđena je obveza za plaćanje fiksnog dijela naknade u iznosu 3.813.360,00 kn, od čega je, s pripadajućim kamatama zbog nepravodobnog plaćanja naknade, naplaćeno 3.196.891,00 kn, dok je nenaplaćeno 1.863.637,00 kn s pripadajućim kamatama.

Fiksni dio naknade za zauzetu površinu eksploatacijskog polja obračunavan je i naplaćivan u iznosima propisanim odredbama Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 158/09), koja je bila na snazi od siječnja 2010. do travnja 2011., Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 40/11), koja je bila na snazi od travnja 2011. do travnja 2014. i Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je na snazi od svibnja 2014. Obračun naknada obavlja se godišnje od dana dobivanja odobrenja za eksploatacijsko polje i dospijeva najkasnije do konca četvrtog tromjesečja tekuće godine. Fiksni dio naknade je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske, a u cijelosti se ustupa općini ili gradu na čijem području se nalazi odobreno eksploatacijsko polje.

Ured državne uprave vodi evidencije i obavlja nadzor nad naplatom naknade za zauzetu površinu eksploatacijskog polja. Nadzor se provodi pregledom obavljenih uplata u skladu s rješenjem kojim je koncesionaru odobrena površina eksploatacijskog polja. Za dospelu, a nepodmirenu naknadu Ured državne uprave dužnicima (rudarskim subjektima) šalje opomene, požurnice odnosno dostavlja Županijskom državnom odvjetništvu dopis s podacima o obvezniku plaćanja te visini i starosti duga (za rudarske subjekte koji i nakon opomena i požurnica ne plaćaju dug). Rudarskim subjektima, koji su kasnili s plaćanjem, obračunane su i naplaćene kamate zbog nepravodobnog plaćanja naknade.

Ukupne nenaplaćene naknade za zauzete površine eksploatacijskih polja s pripadajućim kamatama, sa stanjem iz travnja 2016., iznosile su 1.863.637,00 kn, a odnose se na nenaplaćene naknade za zauzeta eksploatacijska polja Srinjine, Dugobabe, Čemernica, Krivi Dolac, Kljenak i Pezelji. Rudarski subjekti kojima su odobrena navedena eksploatacijska polja prijavljeni su Županijskom državnom odvjetništvu i nadležnoj službi Ministarstva financija u razdoblju 2011. do 2015. te je nad istim pokrenut postupak predstečajne nagodbe u kojem su prijavljena potraživanja u iznosu 1.279.866,00 kn na ime naknade za zauzete površine eksploatacijskih polja. Za nepodmirenu obvezu za zauzeta eksploatacijska polja Strmetjevac i Konopice u iznosu 84.948,00 kn upućivane su opomene koncesionarima te je obaviješteno Županijsko državno odvjetništvo.

Ovlaštenici eksploatacijskih polja Božićna Glavica i Veli Rat brisani su po službenoj dužnosti iz Registra koncesija, a neplaćeni dug sa stanjem travanj 2016. iznosi 492.934,00 kn. Preostali dug u iznosu 5.889,00 odnosi se na druge aktivne koncesionare, a na ime naknade za zauzete površine eksploatacijskih polja s pripadajućim kamatama.

Ovlaštenici eksploatacijskih polja Božićna Glavica i Veli Rat brisani su iz sudskog registra na temelju rješenja Trgovačkog suda u Splitu (jedan koncesionar 18. prosinca 2014. te drugi 20. veljače 2015.), a dug za zauzetu površinu eksploatacijskih polja u ukupnom iznosu 492.934,00 kn nije naplaćen. Navedena potraživanja nisu brisana iz registra koncesija, iako ovlaštenici eksploatacijskog polja više ne postoje.

U promatranom razdoblju (2013. - 2015.) devet gospodarskih subjekata na području Županije zaduživano je za koncesijsku naknadu za zauzetu površinu, a da prethodno nisu zaključeni ugovori o koncesiji. Plaćanje koncesijske naknade je obavljano na temelju rješenja Ureda državne uprave kojim je gospodarskom subjektu odobreno eksploatacijsko polje. Odredbama članka 77. točke 1. Zakona o rudarstvu propisano je da je koncesionar dužan plaćati novčanu naknadu za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, a prema točki 2. navedenog članka visinu naknade će Uredbom propisati Vlada Republike Hrvatske.

Iz navedenih odredbi proizlazi da je koncesionar dužan plaćati novčanu naknadu za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina na način kako je to uređeno ugovorom o koncesiji s tim da je minimalna visina naknade propisana Uredbom, a naknada se sastoji od naknade za zauzetu površinu odobrenog eksploatacijskog polja neenergetskih mineralnih sirovina i naknade za otkopanu količinu sirovina.

Obveza plaćanja naknade za koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina pretpostavlja da je između davatelja koncesije i koncesionara zaključen ugovor o koncesiji kojim se određuju njihova prava i obveze te bi Ured državne uprave trebao zaduživati obveznike plaćanja koncesijske naknade za zauzetu površinu nakon što se zaključi ugovor o koncesiji.

Koncesija za eksploataciju tehničko građevnog kamena na eksploatacijskom polju Križice je istekla u srpnju 2015. Koncesionar je u lipnju 2016. podnio zahtjev Uredu državne uprave za produženje koncesije za izvođenje rudarskih radova, a postupak rješavanja po zahtjevu je u tijeku.

Ovlaštenik zauzetog eksploatacijskog polja Drežanj nakon proteka roka odobrenja (2012.) obavijestio je Ured Državne uprave da odustaje od namjere eksploatacije tehničkog građevnog kamena na navedenom eksploatacijskom polju. Novčanu obvezu za zauzetu površinu eksploatacijskog polja je u potpunosti podmirio. Prema navodima odgovornih osoba iz Ureda državne uprave, ovlaštenik polja nije izbrisan iz registra, jer prije brisanja eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja ovlaštenik polja je dužan izvijestiti Državni inspektorat i Inspekciju zaštite okoliša da su na navedenom prostoru provedene sve mjere osiguranja u skladu s odredbama članka 87. Zakona o rudarstvu. Ako Državni inspektorat i Inspekcija zaštite okoliša utvrde da su provedene mjere osiguranja izdat će koncesionaru potvrdu i izvijestiti tijelo nadležno za rudarstvo i tijelo nadležno za zaštitu prirode.

Do dana obavljanja revizije (srpanj 2016.) ovlaštenik eksploatacijskog polja nije dostavio navedene potvrde Uredu državne uprave i ovlaštenik nije brisan iz registra.

Rješenje kojim je odobrena eksploatacija tehničko građevnog kamena na eksploatacijskom polju Klis-Kosa doneseno je 1984. na 29 godina ili do isteka rudnih zaliha. Koncesionar obavlja rudarske radove te podmiruje fiksni i varijabilni dio naknade za mineralne sirovine. S obzirom da je navedeno rješenje doneseno po prijašnjim propisima, Ured državne uprave je trebao zamijeniti postojeće rješenje s novim rješenjem u skladu s odredbama članka 166. Zakona o rudarstvu.

Državni ured za reviziju nalaže zamijeniti postojeće rješenje iz 1984. kojim je odobrena eksploatacija tehničko građevnog kamena na eksploatacijskom polju Klis-Kosa, s novim rješenjem u skladu s odredbama članka 166. Zakona o rudarstvu.

Prema odredbama članka 51. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije dužan je kontinuirano obavljati nadzor rada koncesionara i izvršavanje njihovih preuzetih obveza, što uključuje i redovito praćenje izvršavanja plaćanja naknade i plaćanje svih drugih obveza koje nastaju kao posljedica provedenih nadzora od strane nadležnih tijela. O postupcima nepoštivanja propisanih i utvrđenih obveza dužan je obavijestiti nadležno državno odvjetništvo.

Davatelj koncesije je također dužan do 1. lipnja tekuće godine, za prethodnu godinu, dostaviti Ministarstvu financija izvješće o stanju ugovora o koncesiji i radu koncesionara, a osobito u odnosu na plaćanje naknade za koncesiju, poduzete radnje vezane uz nadzor rada koncesionara, pokrenute mjere naplate naknade i drugih novčanih obveza po osnovi nalaza (rješenja) inspekcijskih i drugih službi, raskinute ugovore o koncesiji i one koji su u postupku raskida, poslovanje koncesionara kada je to društvo posebne namjene, izvršenje podugovora i ugovora koje je zaključio koncesionar, a koji su vezani uz koncesiju te druge bitne podatke o izvršenju ugovora o koncesiji. Izvješće se dostavlja na obrascu koji Ministarstvo financija objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

Državni ured za reviziju nalaže Uredu državne uprave poduzimanje mjera u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama, obavljati nadzor rada koncesionara i izvršavanje njihovih preuzetih obveza te redovito obavještavati Ministarstvo financija o stanju ugovora o koncesiji i radu koncesionara.

U tablici broj 2 daju se podaci o eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije za koja su zaključeni ugovori o koncesiji, te podaci o varijabilnom dijelu naknade za mineralne sirovine, prema podacima Ureda državne uprave i Registra koncesija sa stanjem iz travnja 2016.

Tablica broj 2

Eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije za koja su zaključeni ugovori o koncesiji te podaci o varijabilnom dijelu naknade za mineralne sirovine, travanj 2016.

Redni broj	Naziv polja	Trajanje koncesije	Varijabilni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine) u kn		
			Obveze koncesionara	Naplaćeno s kamatama	Nenaplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5
Tehničko građevni kamen					
1.	Kite-Vučje brdo I	24.3.2011.-4.3.2021.	158.873,00	158.880,00	0,00
2.	Klis-Kosa	4.9.2002.-14.1.2013.	1.819.394,00	1.819.394,00	0,00
3.	Vukove stine	25.09.2012.-24.3.2016.	269.880,00	269.888,00	0,00
4.	Pod gaj	29.11.2013.-5.10.2015.	10.500,00	10.500,00	0,00
5.	Župa	6.9.2005.-19.7.2015.	548.432,00	548.437,00	0,00
6.	Križice	15.7.2011.-5.7.2015.	467.364,00	663.728,00	0,00
7.	Seget-sjever	9.5.2001.-31.12.2021.	2.213.262,00	2.213.262,00	0,00
8.	Strmetjevac	14.12.2005.-31.12.2023.	128.546,00	125.917,00	2.650,00
9.	Bujakovac	7.4.2011.-7.4.2021.	204.200,00	204.200,00	0,00
10.	Medovača	27.9.2012.-27.9.2022.	138.399,00	138.399,00	0,00
Ukupno			5.958.850,00	6.152.605,00	2.650,00

Odredbama Zakona o rudarstvu i Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, propisano je da iskazana tržišna vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine ne može biti manja od tržišne vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, koji rudarski gospodarski subjekt mora izraditi kako bi od nadležnog povjerenstva ishodio rješenje o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine, a koju je dužan potvrditi svakih pet godina. Obveza rudarskih gospodarskih subjekata da Uredu državne uprave dostavljaju navedeni elaborat nije propisana.

Stoga Ured državne uprave nije u mogućnosti pratiti iskazanu tržišnu vrijednost koja je iskazana u Elaboratu o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju koji rudarski gospodarski subjekt mora izraditi kako bi ishodio rješenje o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovina.

Državni ured za reviziju predlaže zatražiti od nadležnog povjerenstva dostavljanje podataka o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, na način da se ti podaci iskazuju u rješenju o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine ili na drugi način, kako bi Ured državne uprave mogao pratiti iskazanu tržišnu vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na tržišnu vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz navedenog elaborata.

Prema podacima Ureda državne uprave, na koncu 2015., od 33 eksploatacijska polja koja su odobrena rudarskim gospodarskim subjektima, eksploatacija mineralnih sirovina odnosno vađenje/pridobivanje tehničko-građevnog kamena obavljala se na deset polja.

Tri ugovora o koncesiji za gospodarenje mineralnim sirovinama zaključeni su u 2015.: za eksploatacijsko polje Župa (trajanje koncesije od 11. rujna 2015. do 1. kolovoza 2022.), eksploatacijsko polje Vukove stine (trajanje koncesije od 25. rujna 2015. do 25. rujna 2032.) i za eksploatacijsko polje Pod Gaj (trajanje koncesije od 21. listopada 2015. do 31. kolovoza 2024.), a preostali ugovori su zaključeni odnosno donesena su rješenja u ranijim godinama.

Eksploatacija mineralnih sirovina se obavlja na slijedećim eksploatacijskim poljima: Kite-Vučje brdo I na području Grada Trogira, Vukove Stine na području Općine Hrvace, Pod Gaj na području Općine Šolta, Klis-Kosa na području Općine Klis, Medovača na području Grada Kaštela, Strmetjevac na području Grada Imotski, Župa na području Općine Nerežišća, Bujakovac na području Općine Muć, Seget-Sjever na području Općine Seget i eksploatacijsko polje Križice koje se nalazi na području Općine Dugopolje (50,0 %) i Općine Dicmo (50,0 %).

Ovlaštenicima eksploatacijskih polja Klis-Kosa i Križice, eksploatacijska polja su odobrena po propisima koji su bili na snazi do svibnja 2013. Za eksploatacijsko polje Klis-Kosa, rješenje kojim se odobrava eksploatacija tehničko građevnog kamena je doneseno po prijašnjim propisima i nije zamijenjeno s novim rješenjem u skladu s odredbama članka 166. Zakona o rudarstvu, dok je za eksploatacijsko polje Križice rudarska koncesija istekla u 2015. Za eksploatacijsko polje Križice dosadašnji koncesionar je u 2016. podnio novi zahtjev za dodjelu koncesije, a postupak rješavanja po zahtjevu je u tijeku.

Za deset eksploatacijskih polja na kojima se obavlja otkopavanje/pridobivanje tehničko-građevnog kamena utvrđene su obveze koncesionara za varijabilni dio naknada u ukupnom iznosu 5.958.850,00 kn, a naknada je naplaćena u iznosu 6.152.605,00 kn s pripadajućim kamatama zbog nepravodobnog plaćanja.

Od koncesionara na eksploatacijskom polju Strmetjevac potražuje se naknada u iznosu 201.056,00 kn, a u tijeku je postupak predstečajne nagodbe u kojem su prijavljena potraživanja u iznosu 198.406,00 kn. Preostala potraživanja u iznosu 2.650,00 kn odnose se na potraživanja po zaključenom novom ugovoru, koji je Ured državne uprave zaključio s koncesionarom nakon provedene predstečajne nagodbe (koncesionaru je za nepodmirenu obvezu poslana opomena 15. veljače 2016.).

Koncesionar na eksploatacijsko polje Križice uplatio je novčanu naknadu za otkopanu/pridobivenu količinu mineralnih sirovina za 196.364,00 kn više u odnosu na obvezu iskazanu u evidencijama Ureda državne uprave. U tijeku je postupak rješavanja više plaćenog iznosa naknade.

Ured državne uprave vodi evidencije i obavlja nadzor nad naplatom prihoda od naknada za eksploataciju mineralnih sirovina. Nadzor nad naplatom prihoda za eksploataciju mineralnih sirovina provodi se pregledom obavljenih uplata u skladu s zaključenim ugovorom o koncesiji.

Za dospjelu, a nepodmirenu obvezu za naknadu Ured državne uprave dužnicima-rudarskim subjektima šalje opomene, požurnice te Državnom odvjetništvu dostavlja dopise s podacima o obveznicima plaćanja te visini i starosti potraživanja rudarskih subjekata koji i nakon opomena i požurnica ne plaćaju dug.

Na koncu 2015. ukupna potraživanja na ime naknade za eksploataciju mineralnih sirovina iznosila su 5.671.986,00 kn. Potraživanja se odnose na šest rudarskih subjekata koji više godina imaju teškoće u poslovanju, a tijekom 2015. pokrenuti su stečajni postupci te je Ured državne uprave navedena potraživanja prijavio u stečajnu masu.

Potraživanja se najvećim dijelom odnose na koncesionara za eksploatacijsko polje Bast u Općini Baška Voda u iznosu 2.445.427,00 kn ili 43,1 % ukupnih potraživanja, koncesionara za eksploatacijska polja Srinjine Split, Dicmo i Mosor Klis u iznosu 2.409.045,00 kn ili 42,5 %, koncesionara za eksploatacijsko polje Veli Rat u Općini Sućuraj u iznosu 392.674,00 kn ili 6,9 %, koncesionara za eksploatacijsko polje Krivi Dolac u Općini Muć u iznosu 166.449,00 kn ili 2,9 %, koncesionara za eksploatacijsko polje Strmjetavac u Gradu Imotski u iznosu 156.497,00 kn ili 2,8 % i koncesionara za eksploatacijsko polje Božićna Glavica u Općini Sućuraj u iznosu 101.896,00 kn ili 1,8 % ukupnih potraživanja.

Ugovorima o koncesiji koncesionari su se obvezali da će varijabilni dio naknade za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine plaćati na način utvrđen zakonskim i podzakonskim propisima. Naknade za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine su obračunane i naplaćene u skladu s odredbama Odluke o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je bila na snazi od travnja 2011. do travnja 2014., te Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je na snazi od svibnja 2014. kojima je minimalni iznos varijabilnog dijela naknade utvrđen u visini 5,0 % tržišne vrijednosti otkopane mineralne sirovine. Pojednim koncesionarima obračunane su i naplaćene kamate zbog nepravodobnog plaćanja naknade.

Ured Državne uprave je u listopadu 2015. zaključio ugovor o koncesiji za eksploataciju tehničko-građevnog kamena na eksploatacijskom polju Pod Gaj, na području Općine Šolta, na temelju podnesenog zahtjeva za davanje koncesije uz koji je dostavio potrebnu dokumentaciju propisanu člankom 74. Zakona o rudarstvu. Ugovor je zaključen do 31. kolovoza 2024., a eksploatacijsko polje je smanjeno na 23 153 m².

Na eksploatacijskom polju Vukove stine, koje se nalazi na području Općine Hrvace, Ured Državne uprave je u rujnu 2012. s odabranim koncesionarom zaključio ugovor o koncesiji za eksploataciju tehničko-građevnog kamena u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu i zahtjeva koncesionara od 10. svibnja 2011. te dopune zahtjeva od 18. svibnja 2011. U ožujku 2016. s istim koncesionarom zaključen je novi Ugovor na temelju podnesenog zahtjeva za davanje koncesije. Razlog podnošenja novog zahtjeva je neusklađenost lokacijske dozvole i provjerenih rudarskih projekata eksploatacije tehničko-građevnog kamena s veličinom i položajem stabilnog postrojenja za sitnjenje i klasiranje. Iz navedenih razloga se pristupilo izradi novog trećeg dopunskog rudarskog projekta eksploatacije tehničko-građevnog kamena na eksploatacijskom polju Vukove stine. Uz zahtjev za davanje koncesije koncesionar je dostavio potrebnu dokumentaciju propisanu člankom 74. Zakona o rudarstvu, a ugovor je zaključen do 25. rujna 2032. Koncesija za eksploataciju tehničko-građevnog kamena odobrena je u skladu s rješenjem stručnog povjerenstva za provjeru navedene dokumentacije. Eksploatacijsko polje Vukove stine površine je 250 049 m² i ima oblik nepravilnog mnogokuta.

Eksploatacijsko polje Župa, koje se nalazi na području Općine Nerežišća, koristi koncesionar od 1994. u skladu s donesenim rješenjem Ureda za gospodarstvo iz studenoga 1994. Koncesija je istekla u lipnju 2015., a koncesionar je podnio zahtjev za dodjelu koncesije za eksploataciju tehničko-građevnog kamena. Uz zahtjev za davanje koncesije priložena je dokumentacija propisana odredbama članka 74. Zakona o rudarstvu te je Ured državne uprave 25. kolovoza 2015. zaključio ugovor o koncesiji do 1. kolovoza 2022. Površina eksploatacijskog polja je 16,79 ha.

Položaj i granice te veličina eksploatacijskog polja Pod Gaj, Vukove stine i Župa su određeni rješenjem Ureda državne uprave.

Ured državne uprave 25. srpnja 2014. je zaključio ugovor o koncesiji za eksploataciju tehničko-građevnog kamena na eksploatacijskom polju Križice u trajanju od jedne godine odnosno do srpnja 2015. U 2016. koncesionar je podnio zahtjev za produženje ugovora (u vrijeme obavljanja revizije) te je u tijeku je postupak po zahtjevu koncesionara. Ugovorom o koncesiji koji je zaključen 25. srpnja 2014. utvrđeni su uvjeti, prava i obveze po kojima će se izvoditi rudarski radovi u skladu s rješenjem Ureda državne uprave od 30. svibnja 2014. i suglasnosti Ministarstva gospodarstva, Uprava za energetiku i rudarstvo od 11. srpnja 2014. Položaj, granice i veličina eksploatacijskog polja Križice određeni su rješenjem Općine Split Komiteta za privredu broj 09/UP-I-6015/80 od 13. prosinca 1983. i zaključkom Ureda državne uprave od 15. travnja 2002. odnosno rješenjem navedenog Ureda od 10. srpnja 2002.

Ugovorom su se koncesionari na eksploatacijskim poljima Pod Gaj, Vukove stine, Župa i Križice obvezali na redovito plaćanje naknade za koncesiju u skladu s odredbama članka 77. Zakona o rudarstvu i Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina te je ugovorena obveza koncesionara za nadoknadu možebitne štete pričinjene rudarskim radovima na eksploataciji mineralne sirovine. Pri izvođenju rudarskih radova koncesionari trebaju primjenjivati metode i tehnologiju rada kojima bi se isključio nepovoljni utjecaj na okoliš.

Saniranje devastiranog terena trebaju provoditi u skladu s rudarskim projektom, na način da se najveći dio sanacije terena obavi u tijeku eksploatacije mineralne sirovine. Ugovorima na navedenim eksploatacijskim poljima je predviđeno do kojeg vremena se trebaju obaviti konačni sanacijski radovi.

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, rudarska inspekcija Ministarstva gospodarstva provodi inspekcijski nadzor nad izvođenjem rudarskih radova. Prema podacima iz prikupljene dokumentacije, rudarska inspekcija je od 2013. do 2015. obavila inspekcijski nadzor nad izvođenjem rudarskih radova na tri eksploatacijska polja za koja su zaključeni ugovori o koncesiji, o čemu su sastavljeni zapisnici.

Na drugim eksploatacijskim poljima za koja su zaključeni ugovori o koncesiji nema podataka da je u navedenom razdoblju obavljen inspekcijski nadzor, odnosno Uredu državne uprave nisu dostavljeni zapisnici i rješenja o nadzoru.

Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi

Prema odredbama članaka 69. i 101. Zakona o rudarstvu, rudarski gospodarski subjekt odgovara za štetu u prirodi i okolišu nastalu izvođenjem rudarskih radova na eksploatacijskom polju, dužan je tijekom izvođenja te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova provesti sanaciju prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi, provesti mjere osiguranja radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš te o tome izvijestiti rudarsku inspekciju i inspekciju zaštite okoliša, koje izdaju potvrde o provedbi spomenutih mjera, nakon čega davatelj koncesije donosi rješenje o brisanju rudarskog gospodarskog subjekta kao ovlaštenika eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja, a može donijeti i rješenje o brisanju eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja.

Ako rudarski gospodarski subjekt ne provede sanaciju, davatelj koncesije naložit će mu provođenje sanacije u primjerenom roku, a ako ni nakon ostavljenog roka ne provede sanaciju, to će se učiniti putem treće osobe, na trošak rudarskog gospodarskog subjekta, pri čemu će pravne radnje pred sudom poduzeti nadležno državno odvjetništvo.

Ured državne uprave je u 2015. donio dva rješenja kojim se iz registra eksploatacijskih polja brišu dva eksploatacijska polja Božićna Glavica i Veliki Rat. Dospjela nenaplaćena naknada (65.044,00 kn) zajedno s obračunatom kamatom (36.852,00 kn) za eksploatacijsko polje Božićnu Glavicu iznosi 101.896,00 kn, dok dospjela nenaplaćena naknada za eksploatacijsko polje Veliki Rat (248.634,00 kn) zajedno s obračunatom kamatom (144.040,00 kn) iznosi 392.674,00 kn. Rješenja o brisanju dva eksploatacijska polja su donesena 21. rujna i 5. listopada 2015. u kojima je navedeno da prestaju važiti rješenja kojima su odobrene rudarske koncesije za izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskim poljima Božićna Glavica i Veliki Rat. Također je u rješenju navedeno da je služba nadzora iz nadležnosti rudarstva obavila inspekcijski nadzor stanja rudarskih radova na eksploatacijskim poljima te je utvrdila da na eksploatacijskim poljima nisu vidljivi tragovi rudarskih radova radi čega nije trebalo provoditi mjere osiguranja radi sprečavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš.

Prema odredbi članka 31. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije dužan je prije stupanja na snagu ugovora o koncesiji prikupiti od odabranog najpovoljnijeg ponuditelja odnosno podnositelja zahtjeva za dobivanje koncesije potrebna jamstva i/ili instrumente osiguranja naplate naknade za koncesiju te naknade štete koja može nastati zbog neispunjenja obveza iz ugovora o koncesiji (zadužnice, bankarske garancije, osobna jamstva, mjenice, polog i ostalo) u iznosu određenom u skladu s procijenjenom vrijednosti koncesije te redovito provjeravati valjanost instrumenata osiguranja.

Prema odredbi članka 76. Zakona o rudarstvu, rudarski gospodarski subjekt kojem se daje koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina, dužan je prije zaključivanja i potpisivanja ugovora o koncesiji dostaviti davatelju koncesije jamstvo za troškove sanacije eksploatacijskog polja, a prema odredbi članka 11. stavka 4. Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, davatelj koncesije dužan je redovito provjeravati valjanost jamstva.

U postupku davanja koncesije Ured državne uprave je u ugovorima o koncesiji naveo da saniranje zemljišta koncesionari trebaju izvršiti u skladu s projektnim rješenjima na osnovi kojeg je odobreno izvođenje rudarskih radova, ali tako da se najveći dio sanacije obavi u tijeku radova na eksploataciji mineralne sirovine.

Koncesionari su prije zaključivanja ugovora o koncesiji za eksploataciju mineralnih sirovina dali jamstva-bianco zadužnice s osnove naknade za sanaciju eksploatacijskog polja i s osnove novčane naknade za koncesiju za eksploataciju mineralne sirovine koje su pohranjene u Uredu državne uprave.

Ured državne uprave nema saznanja provode li se sanacije terena tijekom izvođenja rudarskih radova u istražnom prostoru, odnosno eksploatacijskom polju, provodi li se sanacija u propisanom roku te provode li nadležna tijela nadzor nad obveznim provedbama sanacije prostora prije, tijekom i nakon završetka eksploatacije.

Općina Dicmo nas je svojim dopisom izvijestila da su još prije osnivanja Općine, na njenom području, otvorena dva istražna polja Sičane crveni i Sičane bijeli za koje nije dobivena koncesija za eksploataciju, tvrtke kojima su odobrena istraživanja navedenih polja su bile u stečaju i likvidirane su, a istražni prostori nisu sanirani.

Za eksploatacijsko polje Drežanj nakon proteka roka odobrenja (2005.-2012.), ovlaštenik je obavijestio Ured Državne uprave da odustaje od namjere eksploatacije tehničkog građevnog kamena. Za zauzetu površinu eksploatacijskog polja u potpunosti je podmirio novčanu naknadu. Prema navodima odgovornih osoba iz Ureda državne uprave, ovlaštenik polja nije izbrisan iz registra, jer prije brisanja eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja ovlaštenik polja nije izvijestio Državni inspektorat i Inspekciju zaštite okoliša da su na navedenom prostoru provedene sve mjere osiguranja kojima se isključuje mogućnost nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš u skladu s odredbama članka 87. Zakona o rudarstvu. Ako Državni inspektorat i Inspekcija zaštite okoliša utvrde da su provedene mjere osiguranja, mjere zaštite prirode i okoliša i sanacija eksploatacijskog polja izdat će koncesionaru o tome potvrdu i izvijestiti tijelo nadležno za rudarstvo i tijelo nadležno za zaštitu prirode. Do dana obavljanja revizije (srpanj 2016.) ovlaštenik eksploatacijskog polja nije dostavio navedene potvrde i nije brisan iz registra.

U Izvješća o stanju okoliša i Programu zaštite okoliša Splitsko-dalmatinske županije navodi se da rudarska aktivnost kod stanovništva izaziva negativno raspoloženje jer se veći broj eksploatacijskih polja nalazi u blizini naselja koji mogu ugroziti hidrološki sustav odnosno strateške izvore vode za vodoopskrbu. Nadalje, transport otkopanih količina mineralnih sirovina prevozi se prometnicama kroz naselje, a napuštena i nesansirana eksploatacijska polja svrstavaju se u najznačajnije devastacije okoliša u Županiji. Osnovni uzrok takvog stanja je što do sada nije bilo stručnog planiranja i upravljanja prostorom, a razvoj rudarske djelatnosti odvija se kao rezultat pojedinačnih poduzetničkih inicijativa odobrenih bez sustavne analize.

Da bi se uspostavio cjeloviti sustav upravljanja potrebno je u Prostornom planu Županije i detaljnom razradom u Rudarsko-geološkoj podlozi utvrditi racionalizaciju eksploatacije mineralnih sirovina, smanjiti broj novih eksploatacijski polja, osigurati sanaciju napuštenih eksploatacijskih polja i provesti mjere kako bi se negativni utjecaj na prirodu i okoliš značajno smanjio (onečišćenje zraka i vode, degradacija tla i flore, onečišćenje bukom, narušavanje krajobraza, zauzimanje prostora i zagušenje prometa).

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti mjere za provedbu postupaka sanacije eksploatacijskih polja. U slučajevima kada rudarski gospodarski subjekt ne provede sanaciju, to učiniti putem treće osobe, na trošak rudarskog gospodarskog subjekta, u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu te predlaže pribaviti potvrdu inspekcije zaštite okoliša o provedenoj sanaciji prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi na eksploatacijskim poljima odnosno jesu li provedene mjere osiguranja, mjere zaštite prirode i okoliša i sanacija eksploatacijskog polja i donijeti rješenje o brisanju koncesionara iz registra eksploatacijskih polja.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije. Ciljevi revizije bili su ocijeniti postupanje Ureda državne uprave u skladu s propisima, planovima i internim procedurama u vezi s eksploatacijom mineralnih sirovina, ocijeniti informacijski sustav i evidencije o rezervama i eksploataciji mineralnih sirovina, ocijeniti dodjeljuju li se koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina i obračunavaju li se naknade za mineralne sirovine na propisani način, ocijeniti provodi li se učinkovit nadzor nad naplatom prihoda i potraživanja za prihode od naknada za mineralne sirovine i izvršenjem ugovora o koncesiji te ocijeniti provedbu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi.

Na temelju provedene revizije, Državni ured za reviziju primjenom utvrđenih kriterija, ocjenjuje da je gospodarenje mineralnim sirovinama na području Županije **djelomično učinkovito** te daje sljedeće preporuke:

- Zatražiti podatke o prostorima koji su Prostornim planom predviđeni za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina te podatke o eksploatacijskim poljima na kojima su izvođeni ili se izvode rudarski radovi, a predviđeni su za sanaciju i prenamjenu kako bi rudarski gospodarski subjekti raspolagali s točnom informacijom.
- Zatražiti od nadležnog povjerenstva dostavljanje podataka o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, na način da se ti podaci iskazuju u rješenju o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine ili na drugi način, kako bi Ured državne uprave mogao pratiti iskazanu tržišnu vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na tržišnu vrijednost mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz navedenog elaborata.
- Zamijeniti rješenje iz 1984. kojim je odobrena eksploatacija tehničko građevnog kamena, s novim rješenjem u skladu s odredbama članka 166. Zakona o rudarstvu.
- Zatražiti od rudarske inspekcije redovito obavljanje inspeksijskog nadzora na eksploatacijskim poljima za koja su zaključeni ugovori o koncesiji radi provjere podataka o otkopanim/pridobivenim količinama mineralnih sirovina i iskazanoj tržišnoj vrijednosti koje koncesionari dostavljaju Uredu državne uprave.
- Poduzeti mjere radi provedbe postupaka sanacije eksploatacijskih polja, odnosno utvrditi jesu li provedene mjere osiguranja, mjere zaštite prirode i okoliša i je li provedena sanacija eksploatacijskog polja, a u slučajevima kada rudarski gospodarski subjekt ne provede sanaciju, to učiniti putem treće osobe, na trošak rudarskog gospodarskog subjekta.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih naloga i preporuka pridonijela poboljšanju kod pribavljanja podataka o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, provedbi odgovarajućeg nadzora i sanacije prostora, što bi pridonijelo i učinkovitijem gospodarenju mineralnim sirovinama na području Županije.

OČITOVANJE UREDA DRŽAVNE UPRAVE

U svom očitovanju Ured državne uprave navodi da je dostavljao godišnji i srednjoročni plan Ministarstvu financija na propisanom obrascu, s podacima kojima je u trenutku davanja plana raspolagao. Naime, kako nije donesena Strategija gospodarenja mineralnim sirovinama, a time ni rudarsko-geološka studija Županije koja bi trebala obuhvatiti postojeća i potencijalna ležišta mineralnih sirovina, uz detaljnu analizu i uspostavu sustava upravljanja mineralnih sirovina Ured državne uprave nije imao podlogu za planiranje tako da se plan izrađivao samo temeljem saznanja o mogućim zahtjevima zainteresiranih rudarskih subjekata.

Nadalje, navodi da su ovlaštenici eksploatacijskog polja Božićna Glavica i Veli Rat brisani po službenoj dužnosti iz Registra eksploatacijskih polja Ureda državne uprave. Rješenja i propisani obrasci dostavljeni su Ministarstvu financija radi provedbi istih u Registru koncesija. Registar koncesija je navedeno proveo na način da je upisao zabilježbu rješenja, ali nije brisao potraživanja.

Također navodi da su kod zaduživanja za koncesijsku naknadu za zauzetu površinu, postupili po napatku Ministarstva financija iz 2010. Rješenja o odobrenju eksploatacijskih polja sa dostavljenom dokumentacijom su dostavili Ministarstvu i Registru koncesiju koji je iste upisao radi plaćanja naknade za zauzetu površinu.

U očitovanju navodi, za eksploatacijsko polje Klis-Kosa, da je rješenjem iz 1984., odobrena eksploatacija tehničko građevnog kamena na rok 29 godina ili do iskorištenja rudnih rezervi. Sukladno članku 166. Zakona o rudarstvu, a postupajući po napatku Ministarstva gospodarstva iz veljače 2015., radi zamjene odobrenja za izvođenje rudarskih radova za rješenje o davanju koncesije na eksploatacijskom polju Klis-Kosa, Ured državne uprave je pokrenuo postupak po službenoj dužnosti te isti obustavio iz razloga što nositelj odobrenja nije dostavio zatraženu dokumentaciju. Kako je koncesionar nastavio dostavljati podatke za otkopanu količinu nakon proteka zakonskog roka iz članka 166. Zakona o rudarstvu, Ured državne uprave je zatražio od Ministarstva gospodarstva uputu glede dostavljenih podataka. Ministarstvo gospodarstva se očitovalo da Ured državne uprave treba unositi obveze u registar koncesija temeljem dostavljenih podataka rudarskog gospodarskog subjekta, a da će rudarska inspekcija obaviti nadzor.

U razdoblju obuhvaćenom revizijom od 2013. do 2015. Ured državne uprave je dostavio šest izvješća kojima je obavještavao Ministarstvo financija o stanju ugovora o koncesiji i radu koncesionara. Ured državne uprave je dostavljao Ministarstvu financija niz obavijesti o poduzetim mjerama radi naplate naknade, reklamacije pogrešnih uplata, dostave jamstava, o raskidima ugovora, promjeni statusa koncesionara, provedbi inspekcijskih nadzora, provedbi predstečajnih nagodbi i drugo.

Ured državne uprave je u kolovozu 2016. radi brisanja/oduzimanja eksploatacijskog polja, zatražio od rudarske inspekcije da provede nadzor mjera osiguranja, kojima se isključuje mogućnost nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš na eksploatacijskim poljima Krivi Dolac, Konopice i Ratac.

Na Izvješće o obavljenoj reviziji, KLASA: 041-01716-10-35, URBROJ: 613-19-16-35 od 7. studenoga 2016., zakonski predstavnik je dostavio prigovor. Prigovor je djelomično prihvaćen te je ovo Izvješće konačno.